

ISSN 1331-226X Godina XLVII. br. 3, ožujak 2011. Cijena 15 kn

Novi svijet

Pozitivna
revolucija

Učiteljica Silvia
nije imala
crvenu olovku

**DUHOVNOST ZAJEDNIŠTVA
PROMATRATI SVE
CVIJEĆE**

KOMENTAR

Nova arapska nada

Naslovica:
Po zajedničarskoj
duhovnosti koju
nam je darovalo
Bog od nas traži
da promatramo
sve cvijeće jer je u
svakome nazočan
On...
Foto:
Domagoj Sajter

Val pobuna protiv političkih režima u arapskim zemljama sve više se širi. Donosimo komentar muslimanskog teologa Adnanea Mokranija, docenta na Papinskom sveučilištu Gregoriana i priatelja Pokreta fokolara.

"U svojim sloganima i idealima protesti u arapskim zemljama nadilaze laičke ili vjerske ideologije, dodirujući univerzalne vrednote i prirodna prava ljudi i naroda na dostojanstven život. Pojavljuje se nova generacija ljudi stasala u diktaturama, dobro povezana s globaliziranim svijetom komunikacijskim sredstvima. Povezuje ih ideja koja polazi od gorkih iskustava u vidu konačno dostižne nade. To su učeni mladi ljudi, ali bez mogućnosti dobivanja posla ili političkog prostora. Oni su avangarda nove povijesne faze označene rastućom građanskom i demokratskom svijesću."

Osim demokracije, pravednosti i slobode, postoje i druge opće ljudske vrednote: dostojanstvo, povjerenje i nada. Nije ispravno svesti ove revolucije na ekonomski faktor, nije ih izazvala glad. Tuniski mladi Bouazizi pokrenuo je revoluciju svojim žrtvenim suicidom, a ne ubojstvom. Kad je bio gladan nosio je svoja kolica i prodavao voće i povrće na tržnicu; ali kada je bilo ranjeno njegovo dostojanstvo, zapalio se, jer ponizanje izgara dušu. Obnova dostojanstva dovodi do obnove izgubljenog povjerenja, u sebe i u svoje građane, koji više nisu smatrani mogućim špijunima nego suputnicima na putu oslobođenja, iz čega se rađa nada u bolje sutra; u budućnost u kojoj će policija biti u služenju narodu a ne despotskoj moći, kao oružje straha i mučenja.

Prvi korak je učinjen, zid straha je već pao, ali još ništa nije zajamčeno. Prethode ostali odlučujući koraci: obnova građanskog društva koje je pravo i jedino jamstvo protiv mogućih zastranjena; odgoj policijaca, političara i medija za demokraciju i za poštivanje ljudskog dostojanstva; oslobađanje od ružnih navika i izgradnja čovjeka; stvaranje kritičnog i aktivnog građanina. U svemu bi tome religija mogla dati pozitivan doprinos, ali bez fundamentalizma. Ukratko, ima još puno posla i u ovom trenutku potrebna je solidarnost pravih prijatelja arapskih naroda u čitavom svijetu."

2 KOMENTAR
Nova arapska nada	7 MLADI
Pozitivna revolucija	18 SVJEDOČANSTVO
Učenje strpljenja
3 RIJEČ ŽIVOTA
Ništa nije slučajno	8 SPECIJALNO
Neću umrijeti
Učiteljica Silvija nije
imala crvenu olovku	19 ODGOJNI KUTAK
Tisuću pitanja na temu:
Bog
4 IZ ŽIVOTA
Punica	12 DUHOVNOST
JEDINSTVA
Promatrati sve cvijeće	20 INTERVJU
Trebamo se povezivati
5 DUHOVNOST
JEDINSTVA
Tiha prisutnost	14 SPECIJALNO
Uskoro blažen
U duhu zajedništva
Moji susreti s Chiarom
Imali smo privilegiju	23 ZDRAVLJE
Rano otkrivanje spašava
život
6 EKONOMIJA
ZAJEDNIŠTVA
Želja za budućnošću		24 SLIKOM I RIJEČJU
Bosanske postaje

Mjesečnik Pokreta fokolara

godina XLVII br. 3 - ožujak 2011.

Uredništvo i uprava: Novi svijet, Franje Račkoga 30, 48260 Križevci, tel.: (+385) 048 682282, fax: (+385) 048 682206; e-mail: novisvijet@novisvijet.net, web stranica: www.novisvijet.net, Izdavač i nakladnik: Djelo Marijino - Pokret fokolara; Glavna urednica: Đina Perkov; Uredničko vijeće: Đina Perkov, Sonja Eterović, Zdenko Horvat;

Tisk: FEROPROMS d.o.o., Zagreb. Godišnja pretplata 150 kn, za Europu: 33 EUR, za kontinente: 55 USD. Pojedinačni broj 15 kn. Uplate putem vašeg povjerenika ili na račun (kunski i devizni) Pokreta fokolara broj 2360000-1101456527 ZAGREBAČKA BANKA D.D., 10000 Zagreb, Paromlinska 2, Croatia, SWIFT CODE: ZABAHR2X, IBAN HR 91 2360000 11014 56527

Pod poziv na broj upišite vaš evidencijski broj koji se nalazi u gornjem lijevom kutu listića s adresom. Osobe jednom preplaćene na Novi svijet dobivaju ga dok se ne odjave. Tko želi donirati bilo koji iznos za Novi svijet i tako pomoći onima koji nemaju mogućnost platiti pretplatu, pod poziv na broj treba upisati 5500. Novi preplatnici koji još ne znaju svoj evidencijski broj upisuju pod poziv na broj 5000, a kopiju uplatnice moraju obvezatno poslati na uredništvo.

Tiskanje ovog
broja započeto je
07.03.2011.

RIJEČ ŽIVOTA

(...) Bog i nama, kao i Mariji, želi objaviti plan koji je zamislio nad svakim od nas, želi nam otkriti pravi naš identitet. On kao da nam govori: "Želiš li da od tebe i od tvoga života učinim remek-djelo? Slijedi put koji ti pokazujem i postat ćeš ono što u mojoj srcu oduvijek jes. Jer ja sam od vječnosti mislio na tebe i ljubio te, i izgovorio sam tvoje ime; očitujući ti svoju volju, tako objavljujem tvoje istinsko 'ja'".

Stoga Njegova volja nije neki teret koji nas ograničava, nego objava njegove ljubavi prema nama i njegova plana nad nama; Njegova volja uzvišena je kao sam Bog, oduševljavajuća i ushićujuća kao Njegovo lice: On sam nam se daruje. Božja volja je zlatna nit, božanska potka kojom je protkan sav naš zemaljski život pa još i dalje; ide iz vje-

Njegovu volju, želimo mu odmah odgovoriti potvrđno. Ako smo, nai-me, razumjeli da je Njegova volja nešto najveće i najljepše što nam se može dogoditi u životu, nećemo reći da moramo vršiti Božju volju, nego ćemo biti sretni što možemo vršiti Božju volju, što možemo slijediti Njegov plan, da bi se dogodilo ono što je On zamislio o nama. To je najbolje i najmudrije što možemo učiniti.

Zato su Marijine riječi, "Evo službenice Gospodnje", naš odgovor u ljubavi na Božju ljubav. Te riječi nas drže uvijek okrenute prema Njemu, u slušanju, u poslušnosti, s jedinom željom da vršimo Njegovu volju, kako bismo bili onakvi kakve nas On želi.

Usprkos tome, ponekad nam može izgledati da je besmisleno

**"EVO SLUŽBENICE
GOSPODNE, NEKA
MI BUDE PO
TVOJOJ RIJEĆI!"**

(LK 1,38)

stanje zdravlja, tjelesno ili moralno nije bez smislenosti. Događaji, situacije i osobe, sve nam to nosi poruku od Boga, sve doprinosi ispunjenju nauma Božjega koji ćemo otkriti malo po malo, iz dana u dan, vršeći poput Marije Božju volju.

**"Evo službenice Gospodnje,
neka mi bude po tvojoj rijeći!"**

Ništa nije slučajno

čnosti u vječnost: najprije u naumu Božjemu, potom na ovoj zemlji i na koncu u raju.

No, da bi se Božji naum ispunio u potpunosti, Bog traži moj i tvoj pristanak, kako je to tražio od Marije. Samo se tako ostvaruje riječ koju je izgovorio nadi mnom i nad tobom. Onda smo i mi, kao i Marija, pozvani reći:

**"Evo službenice Gospodnje,
neka mi bude po tvojoj rijeći!"**

Naravno, Njegova nam volja nije uvijek prepoznatljiva. Poput Marije i mi trebamo moliti svjetlo da bismo razumjeli što Bog želi. Treba pažljivo slušati Njegov glas u nama, potpuno iskreno, savjetujući se s onima, ako treba, koji nam mogu pomoći. Ali kad smo jednom shvatili

ono što On zahtjeva. Čini nam se da bi bolje bilo to učiniti na drugi način, željeli bismo uzeti život u svoje ruke. Pojavi nam se čak želja da mi Boga savjetujemo, da mu kažemo što valja a što ne učiniti. No, ako vjerujem da je Bog ljubav i uzdam se u Njega, znam da je sve ono što je odredio za moj život, i za život onih koji su uz mene, za moje i njihovo dobro. Onda se predajem Njemu, prepustam se s potpunim povjerenjem Njegovoj volji i želim je svim svojim bićem, sve dotle da sam jedno s njom, znajući da prihvati Njegovu volju znači prihvati Njega, zagrliti Njega i hraniti se Njime.

Moramo vjerovati da se ništa ne događa slučajno. Nijedan radosan, nevažan ili žalostan događaj, nijedan susret, nijedna situacija u obitelji, na poslu, u školi, nijedno

Kako onda živjeti ovu Riječ? Naše "da" Božjoj riječi konkretno znači činiti dobro, potpuno, svakog trenutka, ono djelo koje Božja volja traži. Biti posve u tom činu, uklanjajući sve ostalo, gubeći zamisli, želje, sjećanja i postpke, koji se odnose na nešto drugo.

Pred svakom Božjom voljom – koja nam je bolna, radosna ili nevažna – možemo ponoviti: "Neka mi bude po tvojoj rijeći!" Ili, kako nas je naučio Isus u Očenašu: "Budi volja tvoja". Recimo to prije svakog našeg čina: "neka mi bude", ili "budi". I iz trenutka u trenutak, kamenić po kamenić, ispunjat ćemo čudesan, jedinstven i neponovljiv mozaik našega života, koji je Gospodin oduvijek zamislio za svakoga od nas. ■

**Chiara
Lubich**

**Riječ ŽIVOTA
ZA TRAVANJ:
"Ne što ja hoću,
nego što hoćeš ti!"
(Mk 14,36)**

IZ ŽIVOTA

Punica

Moja punica je vrlo mlada ostala udovica, a djecu je odgojila kruto i autoritativno. Ne stanuje s nama, ali nam često dolazi u posjet i ostaje po deset-petnaest dana. Jedno je vrijeme svaki njezin posjet završavao svađom. Čim bi stigla, počela bi kriviti Klaru, moju suprugu, jer ništa joj nije bilo u redu i stalno se miješala u odgoj djece. Na kraju bi se mi ogorčeni pobunili. A ona bi na brzinu srdito spremila torbu i otisla zalupivši vratima.

Kad smo počeli sudjelovati u životu Novih obitelji, ponadali smo se da će se to promijeniti. No, na početku je bilo upravo suprotno. U našoj kući postalo je življe, telefon je češće zvonio, a ponekad bismo je ostavljali samu u stanu, dok bismo mi otisli na neki susret. "Izgubili ste glavu! Tko su svi ti ljudi? Zar ne vidite da razarate svoju obitelj, da zanemarujete svoju djecu?", govorila bi nam agresivnim tonom.

No, mi smo u međuvremenu počeli živjeti Riječ života u svakoj prigodi. Tako smo za vrijeme jednog od posljednjih njezinih posjeta, razgovarajući među nama zaključili: "Zar evanđelje ne uči prihvaćati ljude s njihovim manama, imati strpljenja? Pa zar onda ne možemo mirno primiti i poneko ponižavanje?" Otada je moja žena uspjela uvijek šutjeti na sve prigovore svoje majke. Tako i ja. Stoviše, koji put smo joj otvoreno dali za pravo i stigli smo čak dotele da prihvatimo njezine... savjete. Prvi put je moja punica ostala kod nas onoliko vremena koliko je predvidjela. Uspjeli smo sve to vrijeme proživjeti bez ijedne svađe.

Nakon kratkog vremena mlađa sestra moje žene, udana s dvoje djece, teško se razboljela na živce. Došlo je do takve mentalne regresije da više nije

prepoznavala ni muža ni djecu. Punica je bila očajna. "Nakon smrti muža ovo je najveća bol moga života, neću to moći podnijeti", stalno je ponavljala. Da bismo je podržali, doveli smo je k nama, a u međuvremenu smo se zauzeli za ženinu sestruru. Tračali smo od jednog do drugog liječnika, od jedne do druge bolnice. Pomagali smo njezinom mužu da se brine za kuću, za djecu... Uz pomoć drugih obitelji uspjeli smo, i uspijevamo još uvijek, držati situaciju pod kontrolom. "Sad vas počinjem upoznavati – nedavno nam je rekla moj punica – vas i vaše prijatelje. Mislim da shvaćam vaš život."

H. M.

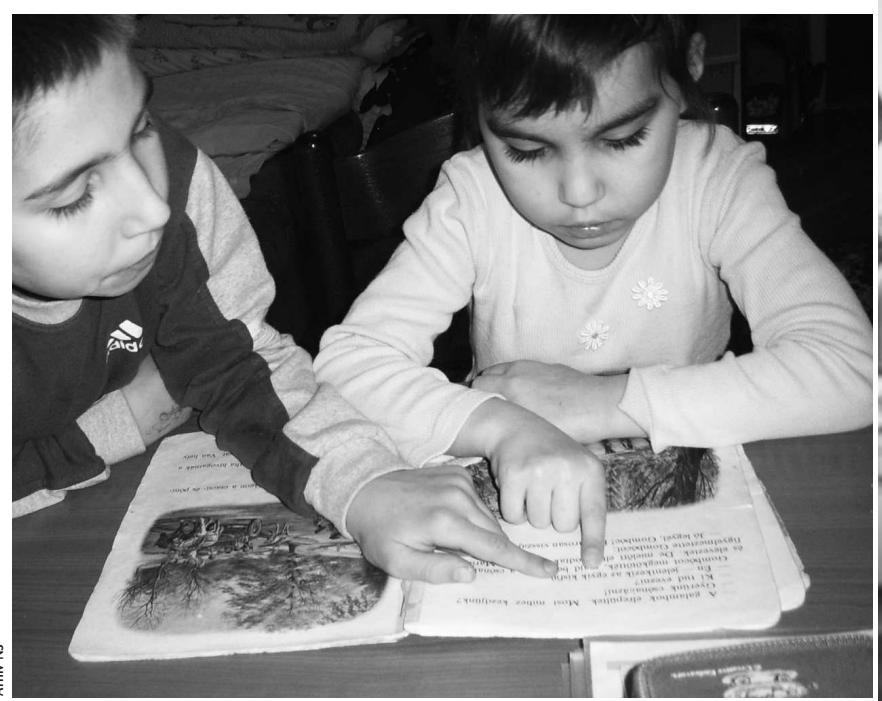
Iz mamine bilježnice

Kupujemo mlijeko u plastičnoj boci. U kuhinji se nakupilo oko 20 praznih boca i zamolila sam Tamaša da ih sakupi u vreću. Nevoljko, ali ipak je to uradio. Nije ih odmah iznio na dvorište, pa je njegov dvogodi-

šnji brat Botond našao vreću i istresao sadržaj. Vidjela sam na Tamašu da mu nije bilo svejedno. Međutim, na moje iznenadenje, umjesto da izgrdi brata, počeo je ponovno sakupljati boce. Kad je video što radi Tamaš, Botond mu je počeo pomagati u sakupljanju boca. Posao je postao zabavna igra. Tamaš je bio sretan što je uspio ljubiti brata i kada mu je bio teško.

Katika, koja ide u prvi razred, trebala je vježbatiti čitanje. Ja sam bila zauzeta i zamolila sam Tamaša (on ide u drugi razred) da joj pomogne. Bio je već gotov sa svojom zadaćom i upravo je sjeo želeći se igrati. Iznenadeno me pogledao, jer baš i ne voli čitati. "Mama, zašto ti ne pomognesh Katiki?", upitao je. Objasnila sam mu da imam drugih obveza. Tog dana je na kocki pisalo: "Ljubi svakoga". Podsjetila sam ga na to. Bez pogovora je sjeo pored Katike, pogledao me i rekao: "Sad odjednom mogu ljubiti tebe i sestruru". Nasmiješio se i počeli su čitati zajedno.

M. P.

Arhiv NS

DUHOVNOST I SOCIOLOGIJA

Marija, sva stvorenje, cjelovito stvorenje u služenju Bogu i zato posjećena Duhom, uči nas kako se kretati na zemlji po uzoru na nebo, kako hodati ulicama svijeta noseći u srcu raj, kako ljubavlju i bratstvom ispuniti svakodnevni život, gradove, radne sredine, političke institucije, proizvodne strukture.

Marija je za nas ne samo uzor, nego i oblik u koji uči kako bismo zadobili mentalitet i dimenziju koji postaju tipično marijanski stav, riječi i misli. Kršćani laici su marijanska prisutnost u Crkvi i u svijetu.

U Crkvi jer je u njoj Marija karizma, Duh Sveti, stalna i povezujuća preobražavajuća snaga. Prodire u srca, umove, odnose, organizacije, kako bi moć i vlast uvijek pretvorila u služenje, poslušnost u jedinstvo, a istinu u svjetlo koje obasjava i privlači. Tako Crkva sve više i sve bolje postaje obitelj, zajedništvo, pozornost, prihvatanje, briga, praštanje, milosrđe i odvažnost da slijedi Duh prema novim grani-

cama i novim prostorima.

U svijetu, gdje su tijekom povijesti i danas većina društava bila i jesu suviše označena muškom dimenzijom u dobru i u zlu laici i kršćani – muževi i žene – žele donijeti Marijin stil i njezinu osjetljivost: konkrenost, osjećaj za realno, praktičnost, a istodobno tihu slušanje, sposobnost posredovanja, bitne riječi, blagost. Marija gleda konkrenog pojedinca uključenog u zajednicu i odvažno navješta vrijeme ljubavi i pravednosti: "Silne zbaci s prijestolja, a uzvisi neznatne. Gladne napuni dobrima, a bogate otpusti prazne" (Lk 1, 52-53). To je program jednakosti u podjeli dobara i odabir siromaštva shvaćenog kao odbacivanje rasipništva i gramzivosti. Marija uspostavlja

Arhiv CN (2)

ramo od vlastitoga "ja" prema drugome, kako bismo otkrili ne samo obogaćeno "ja", nego odnos koji gradi zajednicu.

I mistiku, što znači: pronalaženje dubokog smisla, posljednjeg značenja, samoga Boga u svemiru, u svakome bližnjemu, bilo tko on bio, promatranom i

Tiha prisutnost

Marija tka nove odnose i stvara bratske zajednice

nove odnose, stvara bratske zajednice, kako je to naučila u Isusovoj školi, sljedeći Njega.

Biti kršćani i laici danas privlačna je ljudska i duhovna avantura jer Duh puše novim vjetrom nadahnjujući svetost ne samo izvan uobičajenih prostora, nego unutar ovozemaljskih stvarnosti i kroz život u njima. Ta svetost traži askezu, ali i mistiku usred svijeta i u kontaktu sa čitavim čovječanstvom, kako bismo bili Božji osmijeh svemu stvorenom i gradovima ovoga svijeta; kako bismo ih preobrazili i pobožanstvenili, da bi postali čovječanstvo u punini. Tamo askeza znači zalaganje da se s materijom postupa s poštovanjem, a ne kao gospodari; izražavanje stvarnosti kojoj pristupamo pojmom i mišlju; napor da migrir-

ljubljenom kao brata i sestru s kojima podijeliti brige i radosti što ih svaki život nosi; mistiku za ova vremena gdje se susret s Isusom događa na ulicama, u uredu, u avionu, u tvornicama, na poljima, u radnim sredinama, na mjestima zabave i učenja, tamo gdje je On obećao svoju prisutnost gdje su dvojica ili više sabranih u njegovo ime. Zajedničarska svetost i mistika, gdje se zajedno, ujedinjeni, hodi prema punini bitka.

I moderna, za muškarce i žene složenog, industrijaliziranog i informatiziranog društva, uvijek željnog nadilaziti postojeće i osvajati nove granice, s one strane galaksija. Da bi ovdje među nama mogli naći Spasitelja, Osloboditelja.

Vera Araujo

Biti kršćani i laici danas privlačna je avantura jer Duh pobuduje svetost unutar ovozemaljskih stvarnosti i kroz život u njima

EKONOMIJA ZAJEDNIŠTVA

Arhiv NS

Medunarodna konferencija održana od 26. do 28. siječnja na temu Ekonomija zajedništva – *nova paradigma za razvoj Afrike*, u organizaciji Katoličkog sveučilišta istočne Afrike (CUEA) i Pokreta fokolara, završena je osnivanjem studijskog centra za ekonomiju koji će početi s radom već u srpnju ove godine.

"Za istinski razvoj Afrike potrebna je duhovnost zajedništva, zabrinutost za druge i solidarnost s potrebitima" rekao je na otvaranju vicerector CUEA, prof. Maviiri. "Inovacijske ideje na ovoj konferenciji nude veliku nadu i velike prigode za razvitak, na kontinentu gdje oko 60% ljudi i dalje živi ispod praga siromaštva", zaključio je Kilemariam Abraham, profesor na istom sveučilištu. Bio je prisutan i apostolski nuncij u Keniji, nadbiskup Paul Alain Lebeaupin, koji je izrazio zadovoljstvo što je Pokret fokolara ponudio poruku EZ koju Papa jako osjeća.

O izazovima koji stoje pred Afrikom govorila je lucidnom racionalnošću Geneviève A. Sanze, stručnjak za poslovnu etiku i održivi razvoj. Jaki

to jedan od najsnažnijih događaja koje pamtim, vezanih uz EZ", rekao je Luigino Bruni na završetku.

Među rezultate panafričke škole navodimo:

- postavljeni su temelji buduće poduzetničke zone u Marijapoli Piero za koju postoji već 15 članova i prvi fondovi. Poduzetničke zone nastaju uz gradiće Pokreta fokolara, kako bi uvijek ostao živ duh projekta EZ. Riječ je o koncentraciji poduzeća, vidljivoj radionici, idealnom i operativnom orijentiru za druga poduzeća EZ. Do sada postoji 7 konstituiranih poduzetničkih zona: u Argentini, Italiji, 2 u Brazilu, u Belgiji, Portugalu i kod nas u Hrvatskoj, te 3 u fazi konstituiranja: Brazil (Benevides –PA), Filipine i Njemačka.

Želja za budućnošću

Medunarodna konferencija i panafrička škola ekonomije zajedništva u Nairobi (Kenija)

www.focolare.org

Mladi sudionici
škole o ekonomiji
zajedništva u
Nairobiju

Na ovom prvom predstavljanju projekta ekonomije zajedništva u Africi okupilo se preko 300 sudionika bogatih nadom i očekivanjima. To su ekonomisti i stručnjaci iz različitih znanstvenih disciplina iz raznih zemalja Afrike, poduzetnici i socijalni djelatnici iz SAD, Filipina i raznih europskih zemalja. Prof. Luigino Bruni, odgovoran na svjetskoj razini za projekt ekonomije zajedništva (EZ), predstavio je EZ nastalu iz karijume jedinstva Chiare Lubich. Razlog zašto je EZ naišla na toliku podršku i poticaj je i njezino spominjanje u enciklici Caritas in veritate (br 46).

naglasak stavljen je na konkretna iskustva poduzetnika i ekonomista iz čitavoga svijeta. Među njima je Teresa Ganzon, iz banke *Banko Kabayan* u Filipinima, u sektoru mikrofinanciranja, što je u Africi vrlo aktualno. John Mundell iz SAD, predsjednik *Mundell & Associates*, govorio je o svakodnevnom životu u visoko konkurentnom okruženju.

Prethodnih dana, od 23. do 25. siječnja u gradiću Pokreta fokolara Mariapoli Piero u Kalimoni (Nairobi) održana je prva škola ekonomije zajedništva za mlade usmjerene k poduzetništvu iz cijele Afrike. "Bio je

- prianjanje desetak afričkih poduzetnika uz EZ

- nekoliko konkretnih projekata među kojima je ulazak banke Bangco Kabayan u Burundi kao partnera u program mikro kredita, što je prva njezina aktivnost izvan Filipina.

Prof. Bruni na kraju škole iznio je svoje dojmove: "Ovdje ljudi žele živjeti, mladi vole učiti. Može se vidjeti kako uče noću pod javnom rasvjetom jer svи nemaju struju kod kuće. Za njih je ulazak na koledž životni poduhvat, jer znači budućnost. Bez te želje i gladi za budućnošću naš pokret ne može rasti." ■

MLADI

Susret je počeo pjesmama, koreografijama, i navještajem velikoga idea koji pokreće Mlade za ujedinjeni svijet: živjeti gradeći ga, za i s drugim mladima. Tako je počela pozitivna revolucija! Privlačan prijedlog koji treba živjeti zajedno, da bi promijenili ovaj svijet.

Poslijepodne su se 650 naznanih mlađih podijelili u 18 tematskih radionica.

usmjjeriti pogled gore. Gledajte u visinu, ne bojte se, vi ste protagonisti svoga života. Ne čekajte sutra da biste izgradili novi svijet. Novi svijet gradite sada. To ste vi! I već ste započeli. Kako? Kao što su nam mlađi upravo ispričali: uzimajući riječi najvećeg revolucionara, Isusa Krista. Njegova je revolucija započela prije dvije tisuće godina i još nije završila. Svatko od nas treba učiniti svoj

Arhiv CN

Pozitivna revolucija

*Na svom putovanju po Španjolskoj predsjednica Fokolara Maria Emmaus
Voce susrela se s mlađima*

Mladi Pokreta fokolara iznijeli su mnoga iskustva iz njihova svakodnevnog života: u učenju, u aktivnostima za vikende, organizaciji koncerta solidarnosti, izgradnje mostova bratstva (npr. s mlađim muslimanima u Tangeri). Vrlo snažno i duboko iskustvo o boli ispričao je jedan teško bolestan mladić, čime je Mariju Voce potaknuo da govorí o ključu izgradnje jedinstva: Isusu Napuštenom, vrhunu Božje ljubavi prema ljudima. Pozvala je mlađe da uzmu na sebe boli drugih, podjele, poteškoće... i da ih preobrazе u ljubav, kako je to učinio On.

Predsjednica Fokolara obratila se mlađima svojim dubokim i izravnim stilom: "Kada se gada lukom i strijelom i kada želimo pogoditi u središte, treba gledati u visinu jer se na svojoj putanji strijela spušta. Da biste pogodili cilj, morate

dio za tu revoluciju, polazeći od riječi 'ljubav'. Živeći u ljubavi, tako da ste ljubav za sve osobe koje susrećete. Nemojte se zadovoljiti nečim manjim." I završila je jednim izazovom: "Danas ste započeli nešto veliko. Idite naprijed, bez straha. Svijet je vaš. Pozitivna revolucija je započela."

Positive revolutiON (pozitivna revolucija) obuhvatila je i tisuće mlađih koji već rade i žive za ujedinjeni svijet na raznim stranama svijeta. To su potvrđile brojne pristigle poruke.

Dan je završio u ponoć eksplozivnim slavlјem koje su pripremili Mladi za ujedinjeni svijet. Svi su se rastali radosnih lica, s odlukom da odmah započnu pozitivnu revoluciju, kao konkretan odgovor na tešku situaciju koju proživljavaju mlađi ne samo u Španjolskoj.

Sljedeći susreti za sve: međunarodni miting Mlađih za ujedinjeni svijet u Castelgandolfu neposredno prije beatifikacije Ivana Pavla II. koji će završiti na Trgu sv. Petra 1. svibnja i svjetski dan mlađih u kolovozu u Madridu.

Nekoliko dojmova:

"Kad sve to čuješ, razmisliš malo i kažeš: 'Sad ću biti bolja osoba'. Dirljivo je vidjeti toliko mlađih."

"Izvanredno, novo! U ovih nekoliko sati postao sam bolji... Treba gledati visoko, kao kad se gada strijelom."

"Sada kad se vratim u školu, kad nešto napravim, pomislit ću: 'Ovo radim iz ljubavi'."

"Ovaj susret podrazumijeva promjenu, ispunja te snagom, osobito riječi koje je Maria Voce rekla na kraju: 'Ne ostavljajte za sutra ono što možete učiniti danas'."

www.foco-lare.org

Maria Voce s mlađima u Španjolskoj: "Da biste pogodili cilj, morate usmjeriti pogled gore. Ne čekajte sutra da biste izgradili novi svijet."

SPECIJALNO

Neću umrijeti

Iz jednostavnih i jezgrovitih riječi Alette Salizzoni – jedne od prvih sljedbenica Chiare Lubich i protagonistice širenja duha jedinstva na Bliski Istok – dolaze do izražaja isječci njezina života uz Chiaru

U prigodi 14. ožujka, treće obljetnice preminuća Chiare Lubich, na narednim stranicama pod naslovom "Specijalno" donosimo sjećanja raznih osoba na njezin lik s početaka karižme i kasnije.

Caterina Ruggiu

Možeš li nam ispričati nešto iz razdoblja kada si živjela s Chiarom u Rimu, gdje se ona doselila u prosincu 1948? U to je vrijeme Chiara bolovala od bolesti za koju se pribavljalo da je smrtna, a ti si o njoj skrbila.

Godine 1954. nas fokolarina bilo je malo i bili smo prisutni samo u Italiji. Tada smo svi bili mlađi, željni nositi ideal jedinstva ne mijereći svoje snage, ne osvrćući se ni na što, niti na noći provedene u vlaku, niti na preskočene obroke. U tom tako zanosnom razdoblju Chiara je bila kao pramac broda koji plovi i odupire se svim udarima valova.

Zbog takvih okolnosti i vrlo bolnih kušnji što ih Bog dopušta osobama koje poziva na neki osobiti zadatak, ona je prolazila razdoblje takvog tjelesnog propadanja i iscrpljenosti da je mislila kako je smrt blizu. Chiara je mirno ponavljala svoju želju: "Idem Onome koga poznam", misleći kako ide k

Isusu. Provodila sam noći uz nju. U sobi sam ostavljala upaljenu malu svjetiljku.

Jedne noći kada mi je bilo nemoguće prihvati bol zbog gubitka Chiare, obratila sam se Isusu: "Ti nam daješ Chiaru, ali ona nema druge Chiare, ima samo Boga. Ako želim živjeti ovaj ideal, moram biti kao ona, imati samo Isusa Napuštenog." I neizmjernim naporom uspjela sam reći DA.

Tada sam osjetila kao da mi netko govori: "Zašto me ne molиш za milost?" Otrčala sam iz sobe. U hodniku sam srela Nataliju i rekla joj: "Ako mi molimo, Chiara će ozdraviti". Natalia me pogledala, kao da je htjela reći: "Naravno!" Molila sam cijele noći. Sjetila sam se svih molitava mojeg djetinjstva, svih koje sam poznavala. Bio je 25. siječanj 1954.

Ujutro sam rekla Chiari: "Sigurna sam da nećeš umrijeti, jer Gospa to ne želi". Ona me pogledala s osmijehom, ali ništa mi nije rekla. Nakon što je primila pričest, kao i svakoga jutra, pozvala je nas fokolarine koje smo bile u kući i u povjerenju nam rekla: "Moram vam nešto reći: ostajem".

Zatim je napisala vlastoručno pismo svim fokolarinima, počevši jednom rečenicom iz liturgije, Psalm 118, koju smo živjeli tih dana: "Evo me k va-

Arhiv CN (2)

ma. 'Ne, umrijeti neću nego živjeti i kazivat ću djela Gospodnja'. Čini mi se da sam se vratila i osjećam da povratak ima samo jedan cilj: živjeti da bih vas ljubila. Zato me Isus još želi ovdje dolje. No, kad biste znali što to znači! Na granicama onostranoga osjeća se da samo Ljubav vrijedi: neizmjerna ljubav. Ali pričat ću vam..."

Chiara ti je povjerila aspekt "Tjelesni život i priroda". Kako se to dogodilo?

Jednoga dana, dok se ritam života pojačavao, rekla mi je: "Zabrinuta sam za fokolarine. Kako jedu? Koliko spavaju? Ako se razbole, tko će se skrbiti za njih?" Potom me poslala u sve naše fokolare – muške i ženske – i preporučila mi da idem vidjeti kako žive.

Odmah sam krenula na put. Sjećam se da sam se vozila u vlaku za Milano i razmišljala: "Što ću im reći? Ovoga puta ne nosim lijepu stranicu teksta bogatu mudrošću..." Ali odmah mi je došlo svjetlo: "Idem ljubiti, idem samo ponijeti ljubav majke, konkretnu i ljudsku Chiarinu ljubav". Tako sam među ostalim svima rekla da su za nas apostolat i briga za zdravlje Božje volje iste važnosti. Bilo je to tako daleko od našeg načina razmišljanja! Izgledalo je da mislimo na sebe. Tako sam započela s tim aspektom.

Potom se godine 1967. otvorilo novo razdoblje. Chiara te poslala daleko, čak u Tursku. Zašto?

13. lipnja 1967. dogodio se prvi povijesni susret između

Chiare i Atenagore I., carigradskog ekumenskog patrijarha. Pri tom prvom susretu, Chiara je na njegov zahtjev ispričala ponešto o svojim težnjama: živjeti

za jedinstvo kršćana i po mogućnosti, za veće jedinstvo među narodima. Osjetivši izvanredan sklad između onoga što je rekla Chiara i što je mislio on, patrijarh je rekao: "Ti si moja kći! Ti imaš dva oca, jednoga velikoga u Rimu – Pavla II. (u tadašnjem papi Pavlu VI. on je bio drugoga svetog Pavla) i jednoga staroga ovdje".

Zatim ju je zamolio da otvari fokolar u Istambulu, kako bi svoju čežnju za jedinstvom podijelio s Rimskom crkvom. Chiara je kanila poslati mene. "Tako ću imati gdje odsjesti kad dođem na Bosfor da se susretrem s patrijarhom", rekla mi je.

Svake smo nedjelje ja i dvije fokolarine, koje su mi se uskoro pridružile, bile gošće patrijarha Atenagore na ručku u Fanaru. "Pod istim krovom", govorio nam je očinski nas pozivajući, iako po protokolu nije smio sjesti za isti stol s nama.

Nakon ručka odlazile bismo s njim u jednu dvoranu gdje su bili i drugi uzvanici – metropoliti i arhimandriti koji su predstavljali Pravoslavnu crkvu na raznim stranama svijeta. Razgovor se uvek vraćao na temu fokolarina.

Jesi li nazočila drugim susretima između patrijarha i Chiare?

Da, na sljedećih osam susreta nakon onoga prvoga 13. lipnja 1967. Bila sam svjedok važnog i povijesnog trenutka za ekumenizam: dvije velike karizme za jedinstvo su se susretale. Upravo nam je Atenagora objavio ljepotu Pravoslavne crkve. Od njega smo razumjеле koliko se na Istoku ističe život i uzdiže kršćanska ljubav.

Aletta Salizzoni u parku središta Pokreta fokolar u Rocca di Papa kraj Rima.

S Chiarom i drugim fokolarinama za vrijeme jednog od prvih marijapolija u Dolomitima (Aletta je treća slijeva)

SPECIJALNO

Arhiv CN

Donato Chiampi

Chiara sa skupinom učenika. Prvi s desna u drugom redu je Contardo Zeni, s kojim donosimo razgovor.

Mnogi aspekti života Chiare Lubich poznati su javnosti, osobito od 1943. nadalje, kada je napustila svoju obitelj da bi započela novi put, danas poznat u najrazličitijim krajevima i kutcima svijeta. Međutim, malo toga se zna iz godina prije 1943. Međunarodni pedagoški susret u organizaciji udruge "Odgoj i jedinstvo" Pokreta fokolara bio je prigoda za susret s osobama koje su upoznale Chiaru kada se zvala Silvija, učiteljica Silvija Lubich.

Počeli smo od Castello in Val di Sole gdje su 4 bivše učenice – Katarina, Karmela, Dolores i

Eda – nestrpljivo čekale da bi nam pričale o svojoj učiteljici. Oživjele su školsku godinu 1938.-39. kao da je upravo završila, govoreći vrlo gorljivo.

Eda: "Odlazili smo u prirodu pasti životinje, po drva u šumu, imali smo puno posla."

Dolores: "Potom bismo odlazile u školu, bila je to mala škola sa smo jednom učionicom gdje je zajedno bilo pet razreda – ukupno 40-ak djece..."

Više glasova: "Puno smo naučili od Chiare. Od Chiare smo naučili i jedinstvo. Odgoj, bratstvo. Voljeti jedni druge."

Dolores: "U razredu je znao biti i koji loš učenik..."

Dolores: "Nakon što je učiteljica Silvija otišla iz Castella, ostali smo u kontaktu preko pisama". Čita jedno pismo: "Trento, 2. siječnja 1942. Predraga Dolores, piše ti tvoja nekadašnja učiteljica, ona učiteljica koja te nedavno posjetila. Sjećaš li se još uvijek onoga što sam ti pričala i što sam ti preporučila? (...) Nadasve bih željela znati jeste li uspjele dobiti svakodnevnu pričest. Pročitat ćeš ovo moje pismo svojim prijateljicama i puno ih pozdraviti. Reci Domeniki da je se uvijek sjećam. Reci Olivi i Karmeli kako znam da su dobre ako to hoće. Pokazale su mi to onoga

Učiteljica Silvija nije imala crvenu olovku

Kako je poučavala Chiara Lubich?

*O tome govori nekoliko njezinih
bivših učenika i jedna kolegica*

Karmela: "... i dok nije sve naučila kao i druge, učiteljica je stalno ponavljala... čekala je svih! Ne kao drugi učitelji koji nastavljaju s predavanjima iako znaš, znaš, inače to ne naučiš!"

Dolores: "Posljednji tjedan stalno nam je govorila, davala nam je preporuke: da volimo jedna drugu, da budemo povezane, da pomažemo, osobito starcima; ona ih je često posjećivala. A kad je odlazila, otišle smo je sve zajedno ispratiti na autobus.

Više glasova: "Plakale smo jer je odlazila, znale smo da sljedeće godine neće više dolaziti. I učiteljica se ganula, ali nije nam pokazala da plače".

dana kad sam došla k vama. Reci Katarini da je jako volim jer znam da je jako dobra kad hoće, jako vrijedna..."

Dolores prekine rekavši da su Katarina i Karmela prisutne, a zatim nastavi: "Volite jedna drugu i mislite što učiniti da bi i druge vaše kolegice postale dobre. Sjetite se da Isus uvijek čeka vas malene gore u crkvici (...) Šaljem poljubac svima, vaša učiteljica Silvija Lubich.

Od 1940. do 1943. Silvija je poučavala u Cognoli blizu Trenta, u institutu za siročad. Piera Folgheraiter: "Susrela sam Chiari kao kolegicu. Imala sam

jedan, da tako kažem, tehnički problem. Ona ga je riješila jer je imala iskustvo, jer je bila takva, velikodušna u svemu i pomagala je baš srcem. Nisam imala ilustriranu abecedu, što se tada koristilo u prvom razredu, i Silvija mi ju je napravila – 10 brojeva i 21 slovo abecede.

Piera nastavlja govoriti dok lista mape sa slovima i slikama: "Pogledaj ruku, baš je njezina. Bila je kao sestra koja me znala savjetovati, koja mi je znala pomoći kad mi je trebalo i zato ne mogu zaboraviti kako je bilo lijepo s njom. Sjećam se da je bila super strpljiva, jer gore (u institutu za siročad, opp) trebalo je imati strpljenja. Nježna, da, prirodno, upravo draga... još više! Nikad me nije poučavala, nikad mi nije rekla: "Ne radi tako" ili "ne radi onako". Plakati su bili jedan ljepši od drugoga i djeca su se radovala kad su ih vidjela. Bila je velikodušna i u tome kako ih je predala, kako ih je izradila, razumiješ? Doista sam pridavala važnost svemu tome, to je i razlog zašto sam ih čuvala, više od sedamdeset godina."

Zaželjeli smo svako dobro dragoj Pieri koja će uskoro navršiti 90 godina i uputili se k ocu Contardu Zeni, franjevcu kapucinu, koji je također bio Chiarin učenik: "Bio sam u institutu za siročad. Među učiteljkama je bila i predraga Chiara Lubich. Ja je uvijek zovem 'moja učiteljica Silvija'. Predavala mi je tri godine. Bila je velika učiteljica i po načinu govora, izlaganja, nije bila nimalo komplikirana. Shvaćala je potrebu da svatko osjeti kako ima jednu obitelj u životu i da njezina obitelj nije samo njezina. Više puta bi nam rekla: 'Idemo posjetiti tatu i mamu' i vodila nas je u Gocciadoro (gdje je bila njezina kuća). Ja sam majku izgubio kad sam imao šest godina. Ona je doista bila mama za

nas. Silvija je imala svoj karakter, i moram reći da je to bio jaki karakter. Nije željela popustiti pred nekom preprekom, pred suprotstavljanjima, pustiti stvari da idu i krenuti prečacem, ne! Snažna do kraja, ali je istodobno uspijevala uvjeriti ljudе svojom blagom riječju.

Stoga sam u njoj pronašao doista dobru učiteljicu i u odnosima s kolegicama kao i s drugim osobljem. Nije stajala na pijedestalu, postavila bi se na istu razinu s drugima da bi podijelila njihove poteškoće.

Kada bi ispitivala činila je to ovako: 'Što ti misliš, što bi rekao o tome?' Pitala bi dječaka prije nego bi ona dala odgovor. Na temelju dobivenog odgovora govorila bi ona. Poštivala je osobnost, a htio bih reći – i dijete.

Ima profesora koji uvijek koriste crvenu olovku: cak...cak... Chiara ne. Kad bi pregledavala neki rad, lagano bi podcrtavala i napisala: 'Ova bi riječ mogla imati druga značenja, ova riječ ovdje nije dobro izražena', tako da to nije postajala opsесija između učenika i učiteljice, jer je postojao osjećaj prijateljstva, obitelji. To je vrlo važno jer – vidio sam u drugim prigodama – ispravak je napravljen kao da se hoće reći: 'Ništa ne vrijediš, ništa si'. Međutim, ne, ona je u tome imala crtlu velikog poštovanja osobe.

Sada to razumijem, ali u ono vrijeme nisam shvaćao razlog njezinog ponašanja, tj. da je ona vidjela iznad ljudskoga lica, vidjela je Božju prisutnost u osobi. Po njezinom primjeru nastojao sam sve to ostvariti u svojem životu i u odnosima s drugima i to mi donosi doista veliko zadovoljstvo. Nikad ne prestajem zahvaljivati Bogu što je dao da susretrem tako posebnu osobu."

Ostavili smo spontane, neposredne odgovore, jer ovo je priča o jednoj učiteljici.

Dva crteža iz ilustrirane abecede učiteljice Lubich

Arhiv CN

DUHOVNOST JEDINSTVA

Nalazimo se pred tekstom iz godine 1949., pisanim mističnim jezikom. Iz njega se vidi bogatstvo duhovnog nauka sadržanog u karizmi jedinstva. Zapisi kakav je ovaj otvaraju nove perspektive u kršćanskoj duhovnosti i zbog svoje posebnosti zahtijevaju pažljivo teološko uokvirenje i produbljenje, što je učinjeno u drugim još neprevedenim publikacijama.

Vjernici koji teže k savršenstvu obično se u svom srcu nastoje sjediniti s Bogom. Oni kao da stoje usred velikoga rascvjetalog vrta, promatrajući i diveći se samo jednom cvjetu. S ljubavlju promatraju sve njegove pojedinosti i cjelinu, ali ne promatraju i ostalo cvijeće.

Bog od nas traži – po zajedničarskoj duhovnosti koju nam je darovao – da promatrano sve cvijeće jer je u svakome nazočan On te, promatrajući sve, više ljubimo Njega od pojedinačnih cvjetova.

Bog koji je u meni, koji prožima moju dušu, koji prebiva u Trojstvu, prebiva i u srcu braće.

voljno ljubila Boga u sebi kako bi se preselila u Boga u bratu (u kojem je prvi jednak drugomu, kao što su dva cvijeta iz onoga vrta djelo istoga tvorca), i čini to iz ljubavi prema Isusu raspetome i napuštenome koji je ostavio Boga zbog Boga (upravo Boga u sebi za Boga prisutnoga ili rađajućega u bratu...), vrativši se sebi ili, točnije, Bogu u sebi (jer je sâma u molitvi ili razmatranju) – osjetiti milovanje Duha Svetoga jer on je ljubav, ljubav u pravom smislu riječi zato što Bog ne može pregaziti svoju riječ, pa daje onomu tko je dao, daje ljubav onomu koji je ljubio.

Tako nestaju tmine i nezadovoljstvo sa suhoćom i svakom gorčinom, a ostaje samo punina radosti, obećana onima koji žive jedinstvo.

Krug je dovršen.

Mi neprekidno moramo davati život tim živim stanicama mističnoga tijela Kristova – braći ujedinjenoj u njegovo ime – kako bi oživjelo cijelo tijelo.

Promatrati sve cvetove znači imati Isusov pogled, pogled Isusa koji je sve, k tomu što je

Promatrati sve cvijeće

Stoga nije dostatno da ga ljubim samo u sebi. Ako tako činim, moja ljubav još uvijek sadržava nešto osobno – zbog duhovnosti koju sam pozvana živjeti – ima sebične ciljeve: ljubim Boga u sebi, a ne Boga u Bogu, a savršenstvo je upravo u tomu – ljubiti Boga u Bogu.

Tada je moja cilj, kako kažu duše bliske Bogu, i kako mi kažemo, moje Nebo u meni, a kao što je u meni, tako je i u duši moje braće. Kao što Ga ljubim u sebi, sabirući se u njemu – kad sam sama – ljubim Ga u bratu kad je on uz mene.

Tako ne ljubim samo tišinu već i riječ, točnije razgovor Boga u sebi s Bogom u bratu. A tamo gdje se dva Neba susretnu jedino je Trojstvo u kojemu su nazočna dvojica, Otac i Sin, a među njima je Duh Sveti.

Da, potrebno je sabrati se uvijek i u nazočnosti brata, ne izbjegavati stvorenje, štoviše, valja ga uvući u svoje Nebo i sabrati se u njegovu Nebu.

A kako Trojstvo prebiva u ljudskim tijelima, u njima je Isus, Čovjek-Bog.

Među dvojicom vlada jedinstvo u kojemu smo jedno, ali ne i sâmi. U tome je čudo Trojstva i ljeputa Boga koji nije sâm jer je Ljubav.

Tada će duša – kada je cijelog dana drago-

Glava mističnoga tijela. On je sve svjetlo, on je Riječ, a mi smo riječi. Ali, ako se svatko od nas izgubi u bratu i stvori stanicu s njim (stanicu mističnoga tijela), postaje cjelovit Krist, potpuna riječ – Riječ. Zato Isus kaže: »Ja sam im predao slavu koju si ti meni dao« (Iv 17,22). Ali, potrebno je znati izgubiti Boga u sebi za Boga u bratu. A to čini onaj koji poznaje i ljubi Isusa raspetoga i napuštenoga.

I kad stablo bude u punom cvatu – kad mistično tijelo bude posve oživljeno – bit će odraz sjemena iz kojega je niklo. Bit će jedno jer će svi cvjetovi međusobno biti jedno – kao što je svaki jedno u sebi.

Krist je sjeme. Mistično tijelo je krošnja.

Krist je Otac stabla: nikada nije bio toliko Otac kao u napuštenosti po kojoj nas je učinio svojom djecom, u napuštenosti u kojoj se poništio – ostajući Bog.

Otac je korijen Sinu. Sin je sjeme braći.

A tu je i Osamljena koja je, svojim prešutnim pristankom da postane Majkom drugoj djeci, bacila sjeme u Nebo i stablo je procvalo i neprekidno cvate na zemlji.

Chiara
Lubich

Renata Papišta

Put jedinstva

Ovaj zapis iz godine 1950. u svjetlu duhovnosti jedinstva preformulira odnos između tri puta (put čišćenja, put prosvjetljenja i put sjedinjenja) kojima se obično označuju etape asketskog hoda prema potpunom sjedinjenju s Bogom.

Onaj tko podje putem jedinstva ulazi u Isusa. Uklanja se kako bi živio Isus. Dapače, čak se niti ne uklanja, već živi Isusa jer samo jedno može činiti.

A onaj tko živi Isusa na Putu je – ne na bilo kakvom putu – već na Putu na kojemu se putovi (pročišćenja, rasvjetljenja i jedinstva), raspoređeni u trojstvo, sjedinjuju stapajući se u jedan. Naime, onaj tko živi Isusa sâm je po sebi pročišćen i toliko rasvjetljen da i on postaje Svjetлом.

Onaj tko podje putem jedinstva ne uspinje se s mukom na planinu već se, uz odlučno početno nasilje nad sobom koje zahtijeva potpunu smrt našega ja, poništenje učinjeno iz ljubavi, cjelokupne svoje čovječnosti u Bogu (a samo je poništenje ljubav), nalazi na vrhu s kojega se ne može uspeti više, na kojemu je počinak (Dodatak k meni svi vi.... I ja će vas odmoriti!). Tamo započinje dugi hod po vrhovima – sve do Boga, započinjući uvek iznova, na isti način, kad god se zaustavi.

Onaj tko živi jedinstvo od početka živi kao dijete Božje. Od početka je savršen kao Otac, poput

djeteta Isusa koji je, iako dijete, bio savršen. Svojim je rastom to razotkrivao, kao što ni stablo nije manje savršeno u sjemenu (sjeme već sadrži stablo), ali je u stablu taj sadržaj vidljiviji.

Evangelje ne govori toliko o usponu, već kaže: »Tko stavi ruku na plug pa se obazire ...«. Govori osobito o »ulasku« – što podrazumijeva hod, ali sa slatkim jarmom i lakin bremenom.

To je poput hoda u zraci sunca. Uvijek je isto sunce, ali postaje sve snažnije što mu se više približavamo. Tako je i s dušom koja živi za jedinstvo. Živi uranjajući sve više u Boga, približavajući se sve više Bogu koji živi u njezinu srcu i približavajući se sve više Bogu koji živi u srcu braće.

Onaj tko živi jedinstvo već je pročišćen i već je rasvjetljen, on je živa čistoća – u najširem smislu riječi – živo svjetlo.

Doista, onaj tko živi jedinstvo živo je Evangelje i, živeći Isusa, živi tri rečenice:

- Vi ste već očišćeni po riječi.
- Tko mene ljubi, njemu će se očitovati.
- Tko ostaje u meni i ja u njemu, taj donosi mnogo roda.

To su tri puta stopljena u jedan, a svaki je vrijedan koliko i drugi. Tri su, ali jedan. Nisu samo tri jer sadržavaju sve riječi, a time i sve učinke Evangelja. ■

SPECIJALNO

Chirom. Zahvaljivao joj je "za dobre i utješne vijesti o Pokretu fokolara, prisutnom na svim stranama svijeta".

"Na svojim brojnim putovanjima – pripovijeda Eli Folonari – Ivan Pavao II. posvuda je susretao pripadnike Fokolara." Za Božić 1986., osvrćući se na Papino putovanje te godine u Australiju, Chiara mu je pisala: "Izgleda da su se udaljenosti doslovno poništile. Papa je ostao duboko u srcima i nastavlja pozivati na obraćenje, na povezivanje obitelji, na obnovu društva." To vlastoručno napisano pismo zaključuje se jednim post scriptumom: "Svi smo s Vama živeći i radeći u duhu dana u Asizu".

"Svake godine – sjeća se Eli – pozivao bi je na ručak. Svaki put na blagdan svete Klare čestitao bi joj." Papa je Chiari napisao trideset vlastoručnih pisama. Ona ga je stalno informirala o zlaganju Fokolara u svijetu. Kako su godine prolazile to je dopisivanje postajalo sve češće i dublje. Papa je bio zahvalan Chiari i za njezine svakodnevne molitve. "Ta gesta kršćanske solidarnosti predstavlja mi veliku utjehu – čitamo u jednom pismu iz 2004. – i nužna je pomoć za vođenje Crkve u ovim teškim vremenima." Iste te godine obratio joj se nazavši je dragom Sestrom.

Eli se sjeća kako je Chiara jednoga dana upitala Papu može li uvijek žena biti na čelu Djela Marijina. Ivan Pavao II. joj je odgovorio potvrđno, jer je u njoj i u Djelu nazirao marijanski profil Crkve. Dakle, s jedne strane je bio poljski papa koji je na svom papinskom grbu <http://www.cittanuova.it/FILE/FOTO/1297084241031123592.jpg> izabrao za moto izjavu Mariji Totus tuus ergo sum, a s druge strane Chiara, utemeljiteljica Djela koje želi biti – koliko je to moguće – "Marijina prisutnost na zemlji". ■

Uskoro blažen

*Ivan Pavao II. i Chiara Lubich u sjećanju
Eli Folonari*

M. C.
Biagiioni

Jedan od mnogih susreta pape Ivana Pavla II. i utemeljiteljice Fokolara

Ivan Pavao II. bit će proglašen blaženim 1. svibnja. "Svet odmah", tražilo je mnoštvo okupljeno na Trgu sv. Petra na dan njegovih sprovodnih obreda. Izgleda kao da je bilo jučer, a ipak je od toga prošlo šest godina. Bio je 2. travnja 2005. Veličanstveni glas o njegovoj svetosti koji se čuo za života, u smrti i nakon smrti, potaknuo je Benedikta XVI. da ubrza vrijeme i započne postupak beatifikacije prije nego je prošlo pet godina od smrti službenika Božjega.

I Chiara Lubich je željela da se papa Wojtyla brzo uspne na čast oltara. Iza zaziva mnoštva

na Trgu sv. Petra bila je i ona. Zato smo otišli u Rocca di Papa kako bismo bolje razumjeli što je Chiara poticalo da vjeruje u svetost Ivana Pavla II. Primila nas je Eli Folonari, izravni svjedok susreta Chiare Lubich s papom Poljakom.

"Ivan Pavao II. – kaže Eli Folonari – upoznao je Pokret fokolara u Poljskoj sedamdesetih godina." Tek mjesec dana nakon što je izabran za Papu, ovako je pisao Chiari: "Papa računa na vas". Poštovanje i zahvalnost. Te je riječi Ivan Pavao II. najviše koristio u svojoj bogatoj korespondenciji s

SPECIJALNO

Biskupi prijatelji Pokreta fokolara okupljaju se u Rimu od godine 1976. Kao i na svim susretima, duh zajedništva, prijateljstva i jednostavnosti vladao je među 70 biskupa i kardinala iz 40 zemalja koji su se okupili na 35. susretu od 8. do 11. veljače ove godine u Castel Gandolfu. Raspravljaljali su, razmjenjivali iskustva i slušali izlaganja kako bi produbili temu susreta: "Otkrivati naume Božje danas".

Nadbiskup Alžira mons. Ghaled Bader prvi put je naznačio takvom susretu. Najviše su ga se dojmila svjedočanstva laika, njihova radikalnost u življenju evanđelja i težnja prema svetosti u svakodnevnom životu. "Osim toga, susretanje s biskupima, međusobno upoznavanje, saznanje da me podržavaju druga subraća u biskupstvu, pomaže u prepoznavanju univerzalnosti Crkve.

dravio papa Benedikt XVI. riječima: "Radujem se što vam je ponuđena mogućnost da razmijenite svoja iskustva iz raznih krajeva svijeta i želim da ovi dani molitve i razmatranja donesu obilne plodove za vaše zajednice".

Njihova su se sega razmatranja odvijala na tragu

karizme Chiare Lubich, koja je u dubokom suglasju s biskupskom karizmom, kako je to u uvodnim riječima naglasio moderator susreta kardinal Miloslav Vlk. "Riječ je o tome da znamo primiti ljubav Boga koji želi dobro čovječanstvu i koji je postao blizak svakome čovjeku", rekao je kardinal Vlk.

Predsjednik
Papinskog vijeća
za kulturu,
kardinal
Gianfranco Ravasi
u razgovoru s dva
sudionika susreta
biskupa

ljeli dati glas novim odgovorima što ih je Duh Sveti pobudio posljednjih godina, kao što je zajedništvo i suradnja između novih i starih karizama, ekumenski i međuvjerski dijalog, te dijalog s tzv. laičkom kulturom.

Predsjednik Papinskog vijeća za kulturu, kardinal Gianfranco Ravasi, istaknuo je prijelaz od višekulturalnog prema međukulturalnom društvu koje zna integrirati različite kulture i vjere. Na okrugom stolu, prije njegovog izlaganja, kao odraz te međukulturalnosti, povezane su razne dinamike prisutne u našim društvima, promatrane sa stajališta ekonomije (prof. Stefano Zamagni), mistike (p. Fabio Ciardi), društvenih odnosa (prof. Vera Araujo) i međunarodnih odnosa (prof. Vincenzo Buonomo).

U skladu s temom susreta predsjednica Pokreta fokolara Maria Voce usredotočila je svoje izlaganje na temu *Božji naumi u misli i u životu Chiare Lubich*.

Na završetku susreta 25 biskupa uputili su se u međunarodni gradić Loppiano, koji sa svojih 900 stanovnika svjedoči da je društvo temeljeno na evanđelju moguće. Među ostalim posjetili su i Sveučilišni institut Sophia, koji bilježi već treću godinu interdisciplinarnog rada.

U duhu zajedništva

Biskupi i kardinali prijatelji Pokreta fokolara u Castel Gandolfu

U Alžиру je situacija teška, nije lako dobiti vize za ulazak, a od 2006. bogoštovlje je dopušteno samo unutar vjerskih prostora, ali ljudi nas vole i žele našu prisutnost. Zadivljen sam kako Fokolari uspijevaju organizirati susrete samo za muslimane, predlažući temeljne vrijednosti za višeetički i viševjerski suživot", rekao je mons Bader.

Na generalnoj audijenciji 9. veljače biskupe je s radošću poz-

Prefekt Kongregacije za biskupe kardinal Marc Quellet naglasio je: "Duhovnost zajedništva, odjek Drugog vatikanског koncila koji je sav usredotočen na Crkvu kao otajstvo zajedništva, Pokret fokolara pronosi karizmatično".

Pred izazovima s kojima se suočava današnja Crkva, osobito u zemljama stare kršćanske tradicije, ali i u mnogim drugim dijelovima svijeta, biskupi su že-

**Neven
Novak**

SPECIJALNO

Arhiv NS

Moji susreti s Chiarom

Dirnula me njezina neposrednost i spremnost da odgovori na svako pitanje

Za Pokret fokolara čuo sam 1994./95., kada sam radio u Splitu kao humanitarni djelatnik i predvoditelj u *Cooperazione italiana*, u sastavu Talijanskog veleposlanstva u Zagrebu. Pratio sam talijanske humanitarne konvoje u Dalmaciji i Bosni i Hercegovini kojima smo dostavljali pomoć obiteljima prognanika i izbjeglica, kumčadi talijanskih obitelji u takozvanom programu usvajanja na daljinu. Bio sam ugodno iznenaden organizacijom slanja pomoći, a privukao me i naziv Pokreta od talijanske riječi *focolare-ognjište*, što mi je vratilo sliku iz djetinjstva kod bake u Furlaniji.

Kad sam se 1995. vratio u Križevce i preuzeo dužnost pročelnika za društvene djelatnosti i kulturu pružila mi se prilika da neposrednije upoznam Djelo Marijino zahvaljujući dječjem vrtiću Zraka sunca. Trebalo je tada i mnoge križevačke vijećnike uvjeriti da Pokret fokolara i njegovi članovi nemaju nečasne namjere i da nepoznatim donatorima iz Pokreta Križevci trebaju biti zahvalni što su dobili suvremeniji dječji vrtići i što su uređene trošne zgrade biskupskoga dvora grkokatoličke katedrale.

Chiaru sam upoznao u Castelgandolfu na susretu u dijalogu za

ljude različitih uvjerenja, a na poziv Rudija i Minke Fabjan. Već pri ulasku Chiare u kongresnu dvoranu u Castelgandolfu osjetila se među prisutnjima sva energija njezine karizme, što je postajala sve izraženija što je više govorila o sveopćem bratstvu među ljudima u svijetu ujedinjenom u ljubavi bez obzira na razlike. Dojmio me se njezin životni put iz rodnoga Trenta gdje je usred ratnih stradanja pokrenula s prijateljicama Ideju koja je pokrenula svijet.

Na jednom susretu 1998. godine u Castelgandolfu, usred mnoštva ljudi koji su je okružili u neformalnom razgovoru, uspio sam Chiari postaviti pitanje, kada će doći u Hrvatsku, u Križevce? Mogla je u toj gužvi i ne čuti moje (novinarsko) pitanje, mogla se i oglušiti, ali ne, kao da ga je jedva dočekala. "Doći ću rado i vrlo skoro", odgovorila mi je uz radostan osmijeh, dodajući ipak još jednu rečenicu: "Ako mi On to dopusti!" Bio sam ponosan što sam u Križevcima prvi donio njezinu vijest.

Ispunila je obećanje i došla, godinu dana kasnije, jer On joj je to dopustio. A kako i ne bi kad Ona bila Njegov poklisa, veleposlanica božanske ideje o ljubavi, dobroti i općem bratstvu. U Križevcima odazvala se

na moju molbu za intervju Večernjem listu. Dirnula me njezina neposrednost, spremnost da odgovori na svako pitanje, da iz srca prenese poruke ljudima u poslijeratno vrijeme kad je još bilo teško govoriti o suživotu i dijalogu među ratom podijeljenim narodima. Ona je to znala reći i poručiti. Iskreno!

Upoznajući sve više Pokret i Chiaru na susretima u Rimu uvjerao sam se sve više kako je znala i mogla buditi božansko u ljudima, kako je znala prepoznati što treba obespravljenima, poniženima, zapostavljenima. Znala je ukazati na puteve dijaloga, ljubavi, tolerancije i razumijevanja među ljudima bez obzira na uvjerenje, rasu, vjeru, društveni položaj. Znala je formirati i formulirati inicijative kao što su one o ekonomiji zajedništva, o dijalogu, o obiteljima, o mladeži, pronalazeći suvremena rješenja, metode i sredstva, bez obzira na svoje visoke godine. Njezin životni polet nadahnjivao je i mnogo mlađe od nje. Žao mi je samo da gradska vlast u Križevcima nije prepoznala Chiarin doprinos u podizanju gradića simbolična imena Faro (Svjetionik) što osvjetjava i križevački razvojni put, kad je za vrijeme njezina boravka u Križevcima nije imenovala počasnom građankom. ■

Ottone
Novosel-
Franz

Chiara Lubich i
Ottone Novosel
Franz 1999. u
Križevcima –
intervju za
Večernji list

SPECIJALNO

Prvi naš susret s idealom jedinstva dogodio se prije više od deset godina u slobodnom razgovoru s našim prijateljima. U početku nismo mogli shvatiti stvarnosti koje su nam predstavljali. Govorili su nam o univerzalnom bratstvu, umijeću ljubavi, o Bogu-ljubavi. Sve te vrijednosti u tadašnjem surovom svijetu su nam izgledale utopijom. Predrasude, sumnje i nepovjerenje, nama kao muslimanima, porasli su još više kad smo u osnovi Pokreta prepoznivali Crkvu, kršćanstvo, Isusov nauk.

Međutim, naša radozonalost i traganje za nečim, tjerale su nas na istraživanje. Preplatili smo

Imali smo privilegiju

Da je Bog Ljubav i Otac svih ljudi jasno smo čuli i saznali od Chiare i to nećemo zaboraviti dok smo živi

se na Novi svijet i nabavili nekoliko Chiarinih knjiga.

Kasnije smo prihvatali pozive na susrete organizirane u Sloveniji, Hrvatskoj, ali i kod nas u Makedoniji.

Mislimo, da je presudan moment za naš cjelokupan život, za njegov novi sadržaj i duhovna bogatstva koja ostaju, bio izravan susret s Chiarom. Dojmljiva nas se ta mila, prekrasna žena, naša sestra i majka. Bilo je to u Rimu na susretu za dijalog s velikim religijama koji je organizirao Pokret fokolara.

Živeći ideal jedinstva s vremenom smo zadobili oduševljenje i polet, nadu za našu djecu i cijelo čovječanstvo.

Filozofija univerzalnog bratstva i umijeće ljubavi, postale su osnova naše egzistencije i polako osjećamo da se u zajedništvu

i naš život posvećuje. Da je Bog Ljubav i Otac svih ljudi jasno smo čuli i saznali od Chiare i to nećemo zaboraviti dok smo živi.

Susret s Chiarom, s Djelom uopće, obogatio je i naše profesionalno zalaganje. Naime, kao pedagozi na fakultetu imali smo sreću i privilegiju sresti se i s pedagogijom zajedništva. To je bio i povod da dio iskustava koje smo stekli na različitim međunarodnim znanstvenim skupovima u organizaciji Pokreta, prenesemo i u našu sredinu, konkretno na Pedagoški fakultet u Skopju.

Na ovom fakultetu, gdje se nastava odvija na makedonskom, albanskom i turskom jeziku, osjećamo da je vrlo pogodno tlo za ostvarivanje zajedništva u različitosti.

Posljedica ovakvih zalaganja je i nedavno izgrađeni dječji vrtić

"Biseri", gdje u ozračju bratstva i ljubavi rastu i odgajaju se zajedno djeca različitih narodnosti, vjerskih i kulturnih pripadnosti.

Realizacijom različitih projekata pedagogije zajedništva u našoj sredini na najbolji način prakticiramo ideal jedinstva, onako kako nas je uvijek učila Chiara – da nam taj ideal postane načinom života.

Sada poslije više godina, mi kao obitelj i pojedinačno, toliko se osjećamo bogati da baš moramo zahvaliti Bogu što smo imali privilegiju susresti Chiaru. Naši životi postali su ispunjeniji i sadržajniji. Osjećamo da nas je Gospodin izabrao da se upoznamo izravno s njom, da imamo priliku slijediti je i nositi naprijed njezin ideal. S ovim idealom vjerujemo u budućnost čovječanstva.

Gzime i Aziz Shehu

Gzime (četvrta s lijeva u prvom redu) i Aziz (drugi s lijeva u drugom redu) sa skupinom iz Makedonije na susretu za dijalog s muslimanima u Castelgandolfu

SVJEDOČANSTVO

Najviše sam milosti dobila u svom životu ljubeći Isusa Napuštenog u bolima. Naše prvo dijete se rodilo mrtvo. Uz pomoć prijateljica iz Djela Marijina uspjela sam prihvatići tu bol, što je mene i muža još više zbljžilo i duhovno ojačalo.

živjeti s jednom plaćom i prihvatići činjenicu da imamo invalidno dijete.

Često sam pitala Boga zašto se baš meni to dogodilo? U jednom trenutku, iznenada i bez vidljivih simptoma, sedimentacija mu se popela na 160. Liječnici u početku nisu vjerovali da je to moguće, a onda su rekli da bi mogao umrijeti. Uplašila sam se i počela razmišljati što će ako mi ga Bog uzme? Što sam mu do sada dala osim nervoze i nezadovoljstva? Otišla sam u crkvu moliti za njegovo zdravlje. Dok sam molila i razgovarala s Isusom, razumjela sam da ga je Bog dao baš meni jer smatra da imam snage nositi se s njegovom bolešću. Zagrlila sam tu bol s punim povjerenjem u Boga. Nisam više pitala "zašto", nego sam samo molila za snagu da ljubim. Osjetila sam mir u srcu i povjerenje da će me

vani. Dok sam se igrala s Mariom, djeca bi se došla igrati s nama, pa sam tako čuvala i djecu susjeda i kupovala igračke kojima smo se mogli zajedno igrati. Kasnije, kad su narasli, dolazili su sami po Maria da se igraju.

U vrtić ga nisu htjeli primiti zbog njegove hiperaktivnosti koja je iziskivala posebnu asistenciju, a s obzirom da sam ga morala socijalizirati, vodila sam ga u vrtić i sama ga čuvala. To je trajalo dvije godine. Defektologinja koja je dva puta tjedno po pola sata radila s njim u vrtiću pitala me koje tablete za smirenje uzimam, jer ona ima dvoje zdrave djece pa ne može bez tableta. Rekla sam da nemam potrebu za tabletama jer sam u Božjoj ljubavi našla snagu i strpljenje.

Mario se spremao za prvu pričest, pa je morao redovito ići

Učenje strpljenja

Bolest koja je u početku bila križ pretvorila se u milost za cijelu obitelj

A. B

Kad se rodio Mario, bila sam sretna što je sve prošlo u redu. Međutim, drugi dan nakon poroda, zbog loše procjene glavne liječnice i krive terapije došlo je do grčeva u mozgu koji su trajali cijelu noć, do oštećenja moždane ovojnica i centra za sluš. Do treće godine Mario nije mogao ni sjediti, ni hodati, a danas zaostaje u psihičkom razvoju i ne čuje bez slušnog aparata. Morala sam ga voditi na vježbe i kod kuće puno s njim vježbati, napustiti posao koji mi je bio važan zbog finansijske sigurnosti. Bilo je teško

On voditi i biti mi snaga.

Godinu dana smo obilazili sve bolnice u Zagrebu, da bi nas na kraju otpustili jer nisu mogli utvrditi uzrok. U međuvremenu je sedimentacija malo pala, a u normalu se vratila tek nakon nekoliko godina. Za to vrijeme moje sin naučio strpljenju i toleranciji koje prije nisam imala.

Susjedi nisu dopuštali da se igra s njihovom djecom, pa sam ga morala čuvati i igrati se s njim, jer je bio hiperaktivan i nije želio stalno biti u kući. Svi su susjedi bili u radnom odnosu, pa su njihova djeca bila sama

na sv. misu nedjeljom. Nije htio ići bez tate. Tako smo svi zajedno nedjeljom išli na misu. To je ocu produbilo vjeru.

Kad je primio sv. potvrdu, mama njegovog prijatelja mu je donijela veliku čokoladu i zahvalila mu jer je redovito podsjećao njezina sina na vjeronauk.

Na kraju sam shvatila da se Marieva bolest koja je u početku bila križ, putem naše ljubavi i prihvatanja, pretvorila u milost za cijelu obitelj.

ODGOJNI KUTAK

Moja starija kćи ima četiri godine, i nalazi se u fazi kada postavlja 1000 pitanja, posebno onih koja počinju sa "zašto". Najtežih, dakle!

S jedne strane, predivno je vidjeti kako joj um tako naporno radi nastojeći uhvatiti srž svega što ju okružuje. Od čega se sastoji vatra, zašto jedemo, spavamo, igramo se...

S druge strane, na samu posmisao započinjanja nove teme koju ćemo pretresati, počinje me oblijevati znoj. Moram iskopati informacije koje sam čula u školi i uboljiti ih u razumljiv odgovor koji će nasititi um moje četverogodišnjakinje.

njima, baš kao i ja. Za vrijeme vožnje autom do vrtića, sin je upita: "Kako mogu razgovarati s Isusom?" Odgovorila mu je da ako je tih, jako tih, može čuti Isusa u svom srcu. Nastupila je tišina od nekih pet minuta koju je sin prekinuo kratko izjavivši: "Ne. Ne mogu ga čuti".

Istog dana dječak je "posudio" autić iz vrtića i Margaret ga je, vidjevši što se dogodilo, primorala da ga vrati slijedećeg dana uz ispriku. "Kada si uzeo tu igračku bez pitanja, jesli osjetio u svom srcu da to nije u redu?", zapitala je Margaret svog sina. Kratko je kimnuo. Nastavila je: "Isus u tvom srcu govo-

Arhiv NS

Tisuću pitanja na temu Bog

Usred svih ovih pitanja, pojavila se i jedna važna tema: "Isus". Kako je Isus odjeven, zašto ga ne možemo vidjeti...? Na pitanje: "Gdje Isus živi?", odgovorila sam kratko: "Na nebu". Te večeri Maria je tiho izgovorila molitvu: "Dragi Isuse, hvala ti za današnji dan, za prijatelje... i, molim te, dodi dolje". Ganula me njena iskrena želja za osobnim susretom. Uvijek smo govorili o Isusu, držali njegovu sliku i raspelo u kući, molili mu se, ali ovo mi se činilo kao nešto više. Kao da su njih dvoje započeli izravan odnos, prijateljstvo bez posrednika. "Kako joj u tome mogu pomoći?", pomislila sam.

Srećom, povjerila sam se prijateljici koja mi je ispričala svoje iskustvo.

I Margaret ima četverogodišnjaka u kući, tako da je i ona provodila vrijeme u objašnjava-

rije ti je da to nije u redu!"

To mi je iskustvo otvorilo oči. Ponekad je teško odgovarati na njihova pitanja, ali kada se sve pretvoriti u životno iskustvo, odgovori postaju primjereniji, jednostavniji i daju pravi smisao.

Otkriće Boga je povezano i s otkivanjem ljudske povezanosti, njihovih međusobnih odnosa, posebno odnosa s rođacima i prijateljima. Tu su najvažnije lekcije one o poštovanju, oprاشtanju i slušanju. Drugim riječima, o ljubavi prema bližnjemu.

Jednog dana posjetila me prijateljica, a moja kćи, umorna i razdražljiva, jasno nam je dala do znanja da nije zadovoljna ovim posjetom. Sakrila se ispod stola vrišteći: "Ne sviđaš mi se!" Prvo sam je posjela na stepenicu da se smiri i razmisli o svemu, objašnjavajući kako se tako ne ponaša prema gostima koji su i naši prijatelji, te kako bi bilo

lijepo kada bi se ispričala. Završtala je još jače: "Neću se ispričati!" Pregovaranja su trajala dobro 10 minuta, nakon kojih sam je ostavila samu da sjedi na stepenicama kako bi se smirila. Nakon nekog vremena, ušla je u sobu i tiho rekla: "Oprostil!" Nakon što je prijateljica otišla, rekla mi je: "Mama, teško je reći 'oprosti'". "Da, teško je", potvrdila sam, "i zato je veliki uspjeh kada to ipak učiniš. Ponosna sam na tebe." Tada sam pomislila na sebe. Koliko minuta meni treba da kažem oprosti i razbijem ponos? Deset, jedan dan, ili samo dvije minute? Slušam li i ja svoju savjest, tj. Isusov glas koji mi govori što je ispravno? Biti roditelj znači biti učitelj koji uči primjerom svog vlastitog života. I odlučila sam - moram bolje živjeti ono što "propovijedam". ■

**Ana D.
Siewniak**

Ponekad je teško odgovarati na pitanja djece, ali kada se sve pretvoriti u životno iskustvo, odgovori postaju primjereniji i jednostavniji

INTERVJU

Tonislav Jerak

doktora znanosti stekao sam 3. srpnja 2000. na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Više godina sam radio kao predavač informatičkih i stručnih predmeta na TŠC u Zadru. Počeo sam se baviti i znanstveno-istraživačkim radom, te sam objavio svoje prve rade u polju informacijskih znanosti.

Domovinski rat provodim kao branitelj u MUP-u i Ministarstvu obrane RH, a obavljam poslove informatičke struke i poslove vještaka za monodaktiloskopiju. Nositelj sam spomenice domovinskog rata. Od 1. listopada 1993. sam radio na Katedri za informatiku sa statistikom Visoke policijske škole u Zagrebu (u sklopu Policijske akademije MUP-a RH), kao predavač, viši predavač i docent (informatičkih kolegija u programima "kriminalist" i "dipl. kriminalist") na sveučilišnom i stručnom studiju. Na Visokoj

predstojnik Katedre informacijskih znanosti na Učiteljskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, a od 17. ožujka 2009. kao redoviti profesor. Od 1. listopada 2006. obnašam dužnost dekana Učiteljskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, sada već u drugom trogodišnjem mandatu.

Oženjen sam i imam dvoje odrasle djece.

Koji su Vaši interesi i životni ideali, nekad i danas?

Moji interesi i životni ideali, nekad i danas, su slični, ali su sada nekako „zreliji“. Naime, kao i prije želim imati zdravu i sretnu obitelj, biti uspješan i zadovoljan u poslu do razumne mjere (tj. u domeni svog rada i svojih mogućnosti, ako je to moguće). Idealno gledano, želim se izboriti za život u okružju duhom zdravih i sretnih ljudi, te da sve to uspijem u okviru svojih mogućnosti, tj. svesrdno pomažući ljudima (što

Trebamo se povezivati

Dekan Učiteljskog fakulteta u Zagrebu prof. dr. sc. Vladimir Šimović rado se odazvao na razgovor za naš časopis

Đina
Perkov

prof. Vladimir Šimović na međunarodnoj konferenciji o naprednim i sustavnim istraživanjima u Zadru 2009.

Predstavite se čitateljima Novoga svijeta.

Roden sam 1960. u Požegi, novu školu sam završio u Šibeniku, prirodoslovno-matematičku gimnaziju u Zagrebu. Diplomirao sam 1983. godine u Beogradu, te sam 1990. završio poslijediplomski magistrski studij informacijskih znanosti na Sveučilištu u Zagrebu, Fakultetu organizacije i informatike u Varaždinu. Akademski stupanj

policajkoj školi sam izvodio nastavu više informatičkih kolegija na stručnom poslijediplomskom studiju "nasilnički kriminalitet". Od 2001. godine sam predavao na dodiplomskom i diplomskom stručnom studiju u Zaprešiću, na Visokoj školi za poslovanje i upravljanje "Baltazar Adam Krčelić", s pravom javnosti. Od 2002. godine do danas sam zaposlen prvo kao docent, pa od 16. ožujka 2005. godine kao izvanredni profesor i

nije lako ostvariti). Ovakav redoslijed interesa i idealja je rezultat mog sazrijevanja.

Koje je mjesto u Vašem životu imala i ima obitelj?

Zasigurno prvo!

Pokrenuli ste i organizirali brojne znanstvene i stručne skupove, što Vas potiče na stalnu aktivnost?

Prvo, potreba za razvojem Učiteljskog fakulteta Sveučilišta

Arhiv NS

u Zagrebu u pravom i suvremenom znanstveno-umjetničkom i stručnom smjeru napredne europske i svjetske orijentacije. Bez organiziranja brojnih znanstvenih i stručnih skupova, bez poticanja mladih i posebice starijih kolega na stalnu aktivnost u ovom smislu, mislim da ne bi bilo ovakvog napretka naših ljudskih i znanstveno umjetničkih te stručnih potencijala, kompetitivnosti i napretka.

Druge, smatram da moram nastaviti stalno proširivati tu suradnju i izvan Europe, jer cijeli svijet zaista postaje malo komunikacijsko i informacijsko „selo“, pa ne treba čekati da se pasivno priviknemo na život i okružje takve relativno „nove“ sredine, već se treba što bolje povezivati i poticati dobru praksu, a učiti na tudim greškama i izbjegavati njihovo ponavljanje (stalno prenosći vlastita i usvajajući tuđa slična iskustva i znanja)!

Je li Vam neki od tih skupova posebno ostao u sjećanju, po čemu?

Svakako, zadnji skup na kojem sam bio prilikom otvaranja Sveučilišnog instituta

„Sophia“, te mog posjeta gradiću Faro. Sve je to za mene nešto posebno novo i zanimljivo, jer sam neprestano bio uvjeren (i prije ove svjetske recesije, te prije posjete gradiću Faro) da propagirani „hladni“ tržišni pristup organizaciji svjetskih ljudskih, znanstvenih i finansijskih odnosa nije jedini i nije uvijek baš potpuno ispravan (da mu „nešto“ bitno nedostaje). Naime, posjet skupovima Fokolara, upoznavanje s ekonomijom i pedagogijom zajedništva (raznim ljudima i idejama) mi je pomoglo da još bolje promišljam sadašnji (prošli) i budući svijet iz moje perspektive (koja je ipak ograničena vlastitim (ne)znanjima i (ne)iskustvima).

Učiteljski fakultet u Zagrebu u suradnji s Pokretom fokolara i vrtićem Zraka sunca iz Križevaca prije 3 godine organizirao je stručno usavršavanje iz pedagogije zajedništva i Agazzi metode. Kako je do toga došlo?

Rekao bih neizbjježno! Osim svih napora od strane Pokreta fokolara i vrtića Zraka sunca iz Križevaca, naš Fakultet je već

bio odlučio (tadašnjom odlukom dekana prof. dr. sc. Mile Silova) pokrenuti stručno usavršavanje iz pedagogije zajedništva i Agazzi metode, a ja sam samo podržao to kao novi dekan i nastojao to provesti (što je moguće bolje) u djelu.

I sami ste sudjelovali na nekim predavanjima iz pedagogije zajedništva, bili ste domaćin profesorima iz raznih europskih zemalja, posjetili ste graditi Faro... Kakvi su Vam dojmovi?

Oduševljen sam visokom stručnošću i profesionalnošću profesorica i profesora, tj. predavača, te velikim angažmanom samih polaznika predavanja i aktivnosti. Posebno me dojmila empatija, nesebičnost i ljudska toplina koja neprekidno „zrači“ na tim susretima!

Na Učiteljskom fakultetu danas postoji izborni kolegij "Pedagogija zajedništva i Agazzi metoda". Što to znači? Kakav je interes studenata?

Postojanje izbornog kolegija „Pedagogija zajedništva i Agazzi metoda“ je vrlo značajno za nas,

U Loppianu prilikom otvaranja Sveučilišnog instituta Sophia: "Sve je to za mene posebno novo i zanimljivo, jer sam neprestano bio uvjeren da propagirani 'hladni' tržišni pristup organizaciji svjetskih ljudskih, znanstvenih i finansijskih odnosa nije jedini i nije uvijek baš potpuno ispravan".

TREBAMO SE POVEZIVATI

Na jednom od brojnih pedagoških skupova u gradiću Faro u Križevcima. Drugi s desna: prof. dr. sc. Mile Silov, čijom je zaslugom pokrenuto stručno usavršavanje iz pedagogije zajedništva i Agazzi metode na Učiteljskom fakultetu u Zagrebu.

ali ne samo u domeni nastave (i alternativnih pedagogija), već i u domeni međunarodne suradnje te proširivanja aktivnosti naših profesora i zbog velikog interesa studenata. Uz to proširuje se broj inozemnih profesora i predavača na našem Fakultetu, te se otvaraju brojne perspektive za daljnju suradnju u budućnosti.

Predstavljali ste Vaš Fakultet na svečanom otvaranju Sveučilišnog instituta Sophia koji je Pokret fokolara prije 2 godine otvorio u Loppianu... Kako ste doživjeli taj događaj?

Nezaboravno i sa puno dojmove koji niti danas ne blijede. Smatram svojom obvezom da proširimo, poboljšamo i više konkretiziramo našu suradnju sa Sveučilišnim institutom „Sophia“ u skoroj budućnosti.

Tom ste se prigodom Vi i još nekoliko dekana susreli s predsjednicom Fokolara Marijom Voce... Je li Vaš fakultet nastavio suradnju sa sveučilištem Sophia?

Nastavili smo suradnju preko Pokreta fokolara i npr. u domeni organizacije stručnog skupa u okviru izbornog kolegija „Pedagogija zajedništva i Agazzi metoda“ pod nazivom „Interdisciplinarni pristup odgoju - za kulturu jedinstva“ u subotu 26. ožujka 2011. u 9,30 sati, a planiramo organizirati i neke druge oblike suradnje.

Kakav značaj za ovo vrijeme, po Vašem mišljenju, imaju ustanove s inovacijskim programima i idejama kao što je institut Sophia?

U sadašnjem i u budućem vremenu veliki je značaj ustanova s inovacijskim programima i idejama kao što je Sveučilišni institut Sophia! Posebice je veliki značaj u domeni suradnje sa Fakultetima i ljudima koji se bave obrazovanjem i odgojem!

Arhiv NS

Želite li još nešto reći?

Zahvaljujem Vam na pruženoj prilici da za Vas i Vaše čitatelje nešto izjavim, a svojim djelima ću uvijek nastojati potvrditi ovo što sam ovdje rekao.

Što biste poručili čitateljima Novoga svijeta?

Puno Vas pozdravljam i želim Vam puno zdravlja i sreće, tako da svi imamo više volje i snage pomagati jedni drugima u ostvarenju što boljeg svijeta u kojem živimo. ■

STRUČNI SKUP

u subotu 26. ožujka 2011. u 9,30 sati
Učiteljski fakultet Zagreb, Savska cesta 77 (dvorana 13)

tematska predavanja:

- Društvo koje se sve više specijalizira – izazovi i očekivanja prof. dr. sc. Bennie Callebaut, sociolog, Sveučilišni institut Sophia –Firenca
- Interkultura - izazov za odgoj – prof. dr. sc. Giuseppe Milan, dekan Fakulteta odgojnih znanosti Sveučilišta u Padovi
- Iskustva studenata Sveučilišnog instituta Sophia
- Rasprava

ZDRAVLJE

Rak ima velike finansijske i psihosocijalne posljedice za pacijente i njihove obitelji, kao i za društvo u cjelini. U muškaraca su najčešća sijela raka pluća i debelog crijevo, a u dobi iznad 75 godina to postaje i rak prostate. Kad je riječ o ženama, rak dojke je najčešće sijelo raka u svim dobnim skupinama, osim što u starijim dobnim skupinama to postaje i rak debelog crijeva. U mlađim dobnim skupinama (30-44 godina) uz dojku, tu je i rak vrata maternice. Prevencija i rano otkrivanje

se stolica testira na prisutnost nevidljive krvi (test okultnog fekalnog krvarenja) jedanput godišnje ili svake druge godine. Okultno (nevidljivo) krvarenje u stolici je često prvi znak raka ili polipa. Kod pozitivnog testa ispitaniku se učini kolonoskopija i ako se nađu polipi, odmah se odstrane. Osobe u čijoj je obitelji bilo raka debelog crijeva, te osobe sa prethodnim polipima crijeva i upalnim bolestima debelog crijeva, izložene su visokom riziku i trebaju se podvrgnuti češćim pregledima koje treba započeti i u ranijoj dobi.

Arhiv CN

Rano otkrivanje spašava život

najuspješnije su oružje u borbi protiv ove opake bolesti. Rano otkrivanje raka vrata maternice, dojke, debelog crijeva i prostate je danas moguće, pa samim tim i nužno jer produljuje život, smanjuje smrtnost i poboljšava kvalitetu života.

U skladu sa smjernicama vijeća EU Hrvatska provodi nacionalne programe prevencije i ranog otkrivanja raka dojke i debelog crijeva, a u pripremi je prijedlog programa za rano otkrivanje raka vrata maternice i prostate.

Organizirani program ranog otkrivanja (probira) raka dojke podrazumijeva mamografiju za sve žene u dobi od 50 do 69 godina svake dvije godine, a za žene s visokim rizikom (u prvom koljenu rak dojke) primjenjuje se poseban pravilnik. Mamografijom se može otkriti rak dojke do dvije godine prije nego tumor postane dovoljno velik da se može napipati.

Program ranog otkrivanja raka debelog crijeva obuhvaća žene i muškarce iznad 50 godina kojima

Organizirani program ranog otkrivanja raka vrata maternice u Hrvatskoj se ne provodi, ali u pripremi je prijedlog koji uključuje žene u dobi od 25 do 64 godine kojima bi se svake tri godine napravio Papa-test, te HPV-test. Rano otkrivanje raka vrata maternice je sada sastavni dio primarne zdravstvene zaštite žena (odabrani ginekolog) primjenom citologije vrata maternice (Papa-test) svake godine, sve spolno aktivne žene. Zbog nepostojanja organiziranog probira, Hrvatska ima veću smrtnost od karcinoma vrata maternice u usporedbi sa zemljama zapadne i južne Europe u kojima se provode organizirani programi probira. Najveći porast novih oboljenja je u dobi od 20-35 godina, vezano za HPV infekciju (humani papiloma virus koji se prenosi spolnim putem).

Organizirani program ranog otkrivanja raka prostate se još uvjek ne provodi, a podrazumijeva digitorektalni pregled prostate i PSA iz seruma kod muškaraca u dobi od 50 godina i starijih.

PREVENTIVNIM AKTIVNOSTIMA se može izbjegić nastanak trećine karcinoma:

- ne pušite; ako ste pušač prestanite pušiti; ne pušite u prisutnosti nepušača
- izbjegavajte prekomjerno izlaganje suncu, posebno je važno za djecu i adolescente
- izbjegavajte prekomjernu težinu
- budite fizički aktivni svaki dan, barem 30 min umjereno vježbajte ili hodajte
- prehranu temeljite na povrću, voću, cijelovitim žitaricama
- izbjegavajte konzumaciju masnih prerađevina, smanjite unos masnoća životinjskog porijekla, smanjite unos crvenog mesa na manje od 500 grama tjedno
- ograničite konzumaciju soline više od 6 grama dnevno (čajna žlica)
- ograničite konzumaciju alkohola-muškarci do 2 čaše piva ili vina, za žene tu količinu prepoloviti
- primjenjujte propise za zaštitu od izloženosti poznatim karinogenim tvarima (pesticidi, dioksini, kemikalije u industriji, solarna radijacija)
- osobe koje žive s karcinomom ili one koje su se od njega oporavile, trebale bi zatražiti savjet glede svoje prehrane radi smanjenja rizika ponovnog javljanja bolesti

**Mirjana
Grga, dr.
med.**

SLIKOM I RIJEČJU

Uvijek će biti znakova pored puta. Treba prepoznati one prave!

Bosanske *postaje*

Bog od nas traži da idemo dalje i uvejk radimo na izgradnji mostova među ljudima.

Zaustavi se na trenutak da bi znao dokle si stigao i kamo dalje

